

MIESTO GAIVINIMAS DIZAINO OBJEKTAIS

Augustinas Jonauskis
dr. Inga Valentinienė (*vadovas*)
Kauno kolegijos Menų akademija

Tyrimo tikslas. Pateikti sprendimo būdus kaip naujai sukurti visuomenės poreikiams tinkamą erdvę, pritaikant naujus dizaino objektus bei instaliacijas, stigmatuotame ir apleistame Vilniaus miesto Pylimo gatvėje esantį skverą, dėl apleisto vaizdo bei funkcijos, vietinės bendruomenės pavadintame „Vilniečio kertelė“.

Reikšminiai žodžiai: apleistos miesto zonos, instaliacija, natūralios konstrukcinės medžiagos, organika dizaine, pavėsinės dizainas, skvero objektas, skvero projektas, stotelės dizainas, visuomenės poreikiai

Tyrimo metodai. Atlikta atvejo analizė, ieškant geriausio dizaino sprendimo apleistai Vilniaus miesto Pylimo gatvėje esančiam skverui. Išanalizuota teorinė mažosios architektūros projektavimui skirta literatūra. Empirinio tyrimo metu atlikti objekto vietos matavimai, parengti skaičiavimai, brėžiniai ir vizualizacijos.

Rezultatai ir / arba išvados. Pagal atliktą tyrimą ir sukurtą idėjos projektą, galima teigti, kad tam tikrose miestų zonose yra privalomas kapitalinis perorganizavimas, ypač jei tai liečia pačių bendruomenių interesus, dėl nesutvarkytos, apleistos lokacinės vietos (1 pav.). Laikai keičiasi, miestas tampa švaresnis ir inovatyvesnis, vis dažniau skelbiami dizaino ir architektūros konkursai originalioms idėjoms, neteikiant pirmumo mažiausiai įgyvendinimo kainai.

Atikus tyrimą parengtas dizaino projektas funkcionaliam, estetiškam ir patraukliam objektui Vilniaus miesto Pylimo gatvės vietai, kur buvęs malkų turgus, ilgainiui tapo benamių „parku“, o WC ir aplink jį esanti zona išradingai pačių vilniečių įvardinta „Vilniečio kertelė“, menančia asocialaus piliečio gyvenamą vietą.

Suprojektuota dviejų dalių erdvė: požeminės patalpos ir plotas esantis virš jų. Kiekviena dalis galėtų funkcionuoti ir autonomiškai, ir kartu.

Parengtas instaliacinės pavėsinės dizaino, paremto 70-ųjų metų autobusų stotelės charakteristikomis, projektas. Šios instaliacijos – pavėsinės – terasos projektu siekiama perteikti vientisumą, kuris organiškai jungtų terasos grindis, lenktą sienelę ir stogo konstrukciją (2 pav.). Siekiama naudoti natūralias konstrukcines medžiagas, pačią konstrukciją dengi natūralia mediena. Plastiškos formos, organiškai sujungtos konstrukcinės dalys, natūralios medžiagos sąmoningai traukia žmones naudotis tokiomis zonomis tiek rekreacijai, tiek ir susitikimams. Tokioje, dirbtinai sukurtoje gamtos oazėje, žmogus jaučiasi nevaržomas ir saugus. Tai siekis skatinti bendruomenę burtis, bendrauti, dalintis idėjomis, aktualijomis, naujienomis ar, tiesiog, kartu praleisti kuo ilgesnį laiką (3 pav.).

Antrai – požeminei zonai parengtas projektas kokteilių baro „Ladys & Gentlemen“ (liet. „Ponios ir Ponai“) paskirčiai. Siūloma sukurti erdvę vakarojantiems mieste, šalia esančių muziejų bei galerijų lankytojams ar, tiesiog, norintiems atsipalaiduoti originalaus dizaino bare.

Dizaino tyrimo metu išanalizuoti vietiniai architektūriniai artefaktai ir išryškinti esminiai, išsaugojimo verti dizaino ir architektūros elementai, kad kūrybinė drąsa ir noras pakeisti sužalotą skvero erdvę neužgožtų buvusių objektų „įvelkant“ juos į naują šiuolaikinės kultūros ir estetikos apdarą.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas. Viešos erdvės objekto, esančio prie pat gatvės, dizainas sąmoningai orientuotas į stotelės pavidalą ir funkcijos principą. Tai sustojimas, skirtas poilsiui ir atsikvėpimui, su socialinį bendravimą skatinančiu prieskoniu. Tai vienas iš pavyzdžių originaliems probleminių, apleistų ir dėl to atgrasių miesto erdvių pakūčiams. Projekto pavyzdys pritaikomas įvairioms, nuo lokacijos nepriklausomoms, miesto erdvėms.

Pagal atliktą dizaino ir architektūros tyrimą parengtas projektas bus realiai įgyvendinamas.

1 pav. Apleistas skveras Vilniaus miesto Pylimo gatvėje. Aut. Augustinas Jonauskis, 2021

2 pav. Organiškų formų „stotelės“ fragmentas. Aut. Augustinas Jonauskis, 2021

3 pav. „Stotelės“ projektas. Aut. Augustinas Jonauskis, 2021